

หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง
หลักสูตรการทำน้ำดื่มสมุนไพร จำนวน ๙ ชั่วโมง
ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอห้วยน้ำใหญ่

ประวัติความเป็นมา

สมุนไพร เป็นทรัพยากรธรรมชาติ คนส่วนใหญ่จะนึกถึงส่วนของพืชที่นำมาใช้เป็นยารักษาโรค แต่ในความจริงคือส่วนประกอบที่ได้จากพืช สัตว์ แร่ธาตุต่าง ๆ ที่นำมาใช้สำหรับทำเครื่องยา ตัวอย่างเช่น

สมุนไพรจากพืช ได้แก่ ผัก ผลไม้ต่าง ๆ เช่น ขิง ใบเตย กะเพรา ว่านหางจระเข้ ผักคะน้า ผักตำลึงส้มแดงโม เป็นต้น

สมุนไพรจากสัตว์ ได้แก่ เขากวาง ดีหมี ตู๋ง จิ้งจก ตุ๊กแก เป็นต้น
แร่ธาตุที่ใช้เป็นสมุนไพร ได้แก่ น้ำปูนใส เกลือแกง ดีเกลือ เป็นต้น
นอกจากนั้น ยังมีบางส่วนของสมุนไพรที่รับประทานไม่ได้ยังสามารถใช้ทำยาภายนอกได้ เช่น ช่วยป้องกัน ยุงกัด รักษาบาดแผล เป็นต้น

ดังนั้น น้ำสมุนไพรจึงเป็นน้ำดื่มที่ได้จากการใช้ส่วนประกอบต่าง ๆ ของพืช เช่น ผลไม้ ผัก/ธัญพืชต่าง ๆ นำมาแปรรูปให้เหมาะสมตามฤดูกาล การเตรียมน้ำสมุนไพรไว้ดื่มเองนั้น ราคาจะย่อมเยา สะอาด ปราศจากสารพิษ รสชาติจะถูกปากของแต่ละบุคคลได้ทั้งกลิ่นและรสชาติของสมุนไพรนั้น ๆ ร่างกายของคนเรามีส่วนประกอบของน้ำประมาณร้อยละ ๘๐ น้ำจึงมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตรองจากอากาศ ร่างกายต้องใช้น้ำไปช่วยให้ระบบต่าง ๆ ในร่างกายทำงานได้ตามปกติ น้ำในร่างกายจะมีการสูญเสียวันละประมาณ ๒-๓ ลิตร ถ้าเราไม่ดื่มน้ำเข้าไปชดเชย จะทำให้เกิดการกระหายน้ำ ฉะนั้นเราจึงต้องดื่มน้ำเข้าไปทดแทนเท่ากับที่เสียไป แต่ในบางครั้งความกระหายทำให้คนยังยึดติดในรสชาติ จึงมักหันไปดื่มน้ำที่ให้รสชาติ เช่น น้ำสมุนไพรซึ่งมีประโยชน์ทางยา มีคุณค่าทางอาหารและช่วยในการป้องกันโรค เป็นต้น โดยเฉพาะในช่วงอากาศร้อน เหงื่อออกมาก ดื่มน้ำสมุนไพรก็จะช่วยให้จิตใจชุ่มชื้น ทำให้รู้สึกสบาย เพราะน้ำสมุนไพรบางชนิดสามารถช่วยผ่อนคลายความร้อน ทำให้อุณหภูมิในร่างกายลดลง เช่น น้ำมะขาม ช่วยลดอาการกระหายน้ำ น้ำสมุนไพรบางชนิดช่วยบำรุงหัวใจเป็นยาเย็น ได้แก่ น้ำใบเตย น้ำใบบัวบก น้ำสมุนไพรบางชนิด มีคุณสมบัติช่วยย่อย ช่วยทำให้ธาตุปกติและฟอกเลือด ได้แก่ น้ำมะเขือเทศ เป็นต้น น้ำสมุนไพรเหล่านี้ เป็นได้ทั้งอาหารและให้คุณค่าทางยาได้บ้างเล็กน้อย ดังนั้นน้ำสมุนไพรจึงเปรียบเสมือนยาที่ช่วยบำรุง ปกป้อง รักษาสภาวะร่างกายให้เกิด สมดุลย์ทำให้สุขภาพดีที่สุดในที่สุด

หลักการของหลักสูตร

๑. เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องสมุนไพร
๒. เป็นหลักสูตรที่เน้นการบูรณาการเนื้อหาสาระ ภาควิชาปฏิบัติจริง
๓. เป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านเนื้อหา สาระ การจัดกระบวนการเรียนรู้
๔. เป็นหลักสูตรที่ผู้เรียนสามารถนำความรู้ และทักษะไปใช้ในการประกอบอาชีพ

จุดมุ่งหมาย

๑. ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ เกิดทักษะ สามารถทำหลักสูตร การทำน้ำดื่มสมุนไพรได้
๒. ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน และเป็นช่องทางในการประกอบอาชีพ

กลุ่มเป้าหมาย

ประชาชนทั่วไป

ระยะเวลา ระยะเวลาการเรียนรู้ทั้งหมด จำนวน ๙ ชั่วโมง

ภาคทฤษฎี จำนวน ๓ ชั่วโมง

ภาคปฏิบัติ จำนวน ๖ ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วยเนื้อหา ๔ บท ดังนี้

บทที่ ๑ ความรู้เกี่ยวกับสมุนไพรและการประโยชน์ของสมุนไพร

- ใบย่านาง
- ใบเตย
- ต้นวอเตอร์เคส
- บัวบก
- หนุ่ยปักกิ่ง
- ใบอ่อมแซบ (เบญจรงค์)
- ใบเสลดพังพอน
- ว่านกาบหอย

บทที่ ๒ วัสดุอุปกรณ์การทำน้ำดื่มสมุนไพร

๒.๑ วัสดุอุปกรณ์การทำน้ำดื่มสมุนไพร

บทที่ ๓ การทำน้ำดื่มสมุนไพร

๓.๑ การทำน้ำดื่มสมุนไพร

บทที่ ๔ ช่องทางการจำหน่ายการทำน้ำดื่มสมุนไพรฤทธิ์เย็น/การบรรจุขวด

- ๔.๑ ช่องทางการจำหน่ายการทำน้ำดื่มสมุนไพร
- ๔.๒ การกำหนดราคาจำหน่ายการทำน้ำดื่มสมุนไพร
- ๔.๓ การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย
- ๔.๔ คุณธรรม จริยธรรม การประกอบอาชีพ การจำหน่าย การทำน้ำดื่มสมุนไพร

สื่อการเรียนรู้

- สื่อเอกสาร เรื่องการทำน้ำดื่มสมุนไพร
- ใบงาน
- ใบความรู้
- ศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ในชุมชน
- ศึกษาจากวีซีดี เรื่องการทำน้ำดื่มสมุนไพร

การวัดผลประเมินผล

๑. ประเมินความรู้ความสามารถ ทักษะด้วยการสอบถาม ทดสอบ แสดงขั้นตอนและปฏิบัติจริง
๒. ประเมินจากชิ้นงาน

การจบหลักสูตร

๑. ต้องมีเวลาเรียนและการฝึกปฏิบัติไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๒. มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตร

เอกสารหลักฐานการศึกษาที่จะได้รับหลังจากจบหลักสูตร

๑. หลักฐานการประเมินผล
๒. ทะเบียนคุมเกียรติบัตร
๓. เกียรติบัตร

รายละเอียดโครงสร้างหลักสูตร
หลักสูตร การทำน้ำดื่มสมุนไพร จำนวน ๙ ชั่วโมง

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑. ความรู้เกี่ยวกับสมุนไพร	๑. อธิบายความรู้เกี่ยวกับสมุนไพร	๑. ความรู้เกี่ยวกับสมุนไพร เป้าหมาย ในเตย ต้นวอเตอร์เลส บัวบก หญ้า ปักกิ่ง ใบอ่อนแซบ (เบญจรงค์) ว่านกาบหอย	๑.๑ บรรยาย ศักยภาพจากเอกสาร ๑.๒ ศึกษาจากแหล่งเรียนรู้สื่อวีดิทัศน์ ของจริง ๑.๓ ภูมิปัญญาท้องถิ่น	๑	-
๑. วัสดุอุปกรณ์การทำน้ำดื่มสมุนไพร	๑. บอกวัสดุอุปกรณ์ในการทำน้ำดื่มสมุนไพร	๑. วัสดุอุปกรณ์สำหรับทำน้ำดื่มสมุนไพร	๑. บรรยายการใช้วัสดุ/อุปกรณ์แต่ละอย่าง	๑	-
การทำน้ำดื่มสมุนไพร	บอกวิธีการทำน้ำดื่มสมุนไพร	การทำน้ำดื่มสมุนไพร	๑. บรรยาย ๒. ศึกษาจากวีดิทัศน์ ๓. ศึกษาจากภูมิปัญญาท้องถิ่น ๔. การสาธิต ๕. ปฏิบัติจริง		๖
ช่องทางการจำหน่าย	๑. บอกช่องทางการจำหน่ายการทำน้ำดื่มสมุนไพร ได้	๑. ช่องทางการจำหน่ายการทำน้ำดื่มสมุนไพร ๒. การกำหนดราคาการค้าการทำน้ำดื่มสมุนไพร ๓. การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย ๔. คุณธรรม จริยธรรมการประกอบอาชีพ การ จำหน่ายการทำน้ำดื่มสมุนไพร	๑. บรรยาย ๒. สื่อวีดิทัศน์ ของจริง ๓. ศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ ๔. ภูมิปัญญาท้องถิ่น ๕. บันทึกกิจกรรมการเรียนรู้	๑	

ลงชื่อ.....ผู้เสนอ
(..นายกิตติดิมน..คำแกว..)
ตำแหน่ง ครู ทัศน.ตำบล
ปฏิบัติหน้าที่การศึกษาต่อเนื่อง

ลงชื่อ.....ผู้รับผิดชอบ
(นางมณรี /ชอนทอง)
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอห้วยน้ำใหญ่